

Lumea post COVID – noi oportunități și vulnerabilități

Leonardo Badea
Viceguvernator

București, 28 aprilie 2022

Opiniile prezentate în această lucrare aparțin autorului și nu implică sau angajează în vreun fel BNR

„Țările în curs de dezvoltare se confruntă cu mai multe crize care se suprapun, inclusiv pandemie, inflație în creștere, invazia Ucrainei de către Rusia, dezechilibre macroeconomice mari și deficit de energie și alimente.”

David Malpass,
președinte al Grupului Băncii Mondiale

19 aprilie 2022

Exemple ale unor situații similare în trecutul nu foarte îndepărtat

- Criza petrolului din '73 și războiul Yom-Kipur;
- Criza din '80-'83 care a avut la bază criza energetică din '79, cauzată de Revoluția din Iran;
- Criza financiară asiatică din '97-'98 suprapusă cu o criză de guvernanță la toate nivelurile politice semnificative – naționale, regionale, globale;
- Recesiunea din '90-'91 suprapusă cu invadarea Kuweitului de către Irak și destrămarea blocului sovietic.

Două șocuri exogene suprapuse, cu efecte pe termen lung

- Chiar dacă traversăm o perioadă de acalmie, nimeni nu poate deocamdată exclude o posibilă revenire pe trend ascendent a situației pandemice.
- Invazia Rusiei în Ucraina este doar cea mai recentă manifestare a unei perioade lungi de tensiuni geopolitice în zonă, aflate într-un permanent crescendo.
- Suprapunerea celor două șocuri accelerează transformările economiei globale și mai ales ale economiilor din regiune.

Elemente comune ale celor două crize recente (1) :

Ambele șocuri au determinat sincope pe partea ofertei, cu impact major la nivel economic și în ceea ce privește dinamica prețurilor

- pentru o gamă largă de materii prime, produse și servicii cu grad ridicat de complexitate în cazul pandemiei COVID-19;
- în special pentru materii prime din industria energetică și a combustibililor, precum și din sectorul agro-alimentar.

Lecția învățată: reducerea dependenței de surse externe de aprovizionare în cazul sectoarelor economice de importanță strategică.

Elemente comune ale celor două crize recente (2) :

Rolul extrem de important al inovației și al noilor tehnologii: comunicații, accesul la internet, securitatea transmisiilor de date și a canalelor de cooperare la distanță între echipe etc.

- tehnologiile asociate telemuncii;
- capacitatea de a colecta, transmite și analiza informații operative, de a comunica în timp real instrucțiuni pentru coordonarea acțiunilor din teren.

Lecția învățată: domeniul IT & C rămâne de importanță strategică, vital pentru succesul organizațiilor.

Elemente comune ale celor două crize recente (3) :

Prin efectele lor directe și indirecte au afectat și continuă să afecteze sentimentul de consum și pe cel investițional

- suprapunerea celor două complică foarte mult funcția de răspuns a autorităților fiscale și monetare;
- menținerea unui rol important al statului în economie -> riscul de „crowding-out”.

Lecția învățată: menținerea finanțelor publice în cât mai bună ordine, tot timpul și mai ales atunci când situația economică este favorabilă; nevoia păstrării permanente a unui mediu care să încurajeze inițiativa privată.

Elemente comune ale celor două crize recente (4) :

Distragerea atenției de la alte riscuri pe termen lung, care au continuat să se acutizeze:

- creșterea inegalității atât în Occident, cât și în lumea în curs de dezvoltare;
- deteriorarea mediului înconjurător și agravarea schimbărilor climatice;
- schimbarea demografică, care duce la îmbătrânirea rapidă a populației în multe țări din întreaga lume.

Lecția învățată: robustețea economiei și a bugetului public trebuie consolidate în permanență, cu siguranță vor continua să fie solicitate major în viitor.

Elemente comune ale celor două crize recente (5) :

Rolul extrem de important pe care îl are un sistem financiar robust în menținerea funcționării economiei, mai ales în condiții adverse

- adecvarea măsurilor micro și macro-prudențiale;
- sănătatea economică a firmelor;
- nivelul adecvat al intermedierei financiare.

Lecția învățată: continuarea asigurării măsurilor necesare pentru consolidarea sa și a preocupărilor de îmbunătățire a mecanismelor sale de funcționare.

Elemente comune ale celor două crize recente (6) :

Răspunsul solidar în fața amenințărilor comune, colaborarea și într-ajutorarea dintre oameni și dintre state, reprezintă latura pozitivă dominantă a trecerii prin crizele recente.

Această coeziune este un câștig, nesperat pentru mulți, ce trebuie consolidat în continuare și care poate constitui cheia succesului strategiilor viitoare de îmbunătățire a robusteții economiilor și a societății umane în fața șocurilor externe care nu vor înceta să apară.

„Perioadele de stabilitate dintr-o economie modernă sunt trecătoare.”

„Instabilitatea, potolită la un moment dat de un ansamblu de reforme, va renaște iar, după un timp, sub o nouă înfățișare.”

Hyman P. Minsky

Cum stabilizăm o economie instabilă

Vă mulțumesc !